

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach

**Aneks nr 2 do PROGRAMU
PAŃSTWOWEGO MONITORINGU
ŚRODOWISKA WOJEWÓDZTWA
ŚLĄSKIEGO
na lata 2016 - 2020**

Przedkładam

**Tadeusz Sadowski
Śląski Wojewódzki Inspektor
Ochrony Środowiska**

Zatwierdzam

**Marek Haliniak
Główny Inspektor
Ochrony Środowiska**

Katowice, grudzień 2016

Aneks został opracowany w Wydziale Monitoringu Środowiska Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach

SPIS TREŚCI

Wstęp	- 4 -
1. Zmiany w rozdziale „Podsystem monitoringu jakości wód”	- 4 -
2. Zmiany w pozostałych rozdziałach WPMŚ	- 14 -
2.1. Zmiany w rozdziale „3.1. Podsystem monitoringu jakości powietrza”	- 14 -
2.2. Zmiany w rozdziale „5. System jakości w PMŚ; laboratoria i sieci pomiarowe”	- 14 -
2.3. Zmiany w rozdziale „Uwarunkowania finansowe realizacji programu PMŚ”	- 14 -

Załącznik 1 Płyta CD z: Aneksm nr 2 do WPPMŚ wraz z tabelami:

Podsystem monitoringu jakości wód, Monitoring wód powierzchniowych – wody śródlądowe:

Tabela 3.2.1.1. Zestawienie liczby jcwp i ppk planowanych do monitorowania w ramach poszczególnych programów monitoringu w latach 2016-2020.

Tabela 3.2.1.2.1. Lista ppk zlokalizowanych na ciekach planowanych do monitorowania w latach 2016-2020.

Tabela 3.2.1.2.2. Lista ppk zlokalizowanych na zbiornikach zaporowych planowanych do monitorowania w latach 2016-2020

Tabela 3.2.1.3.1. Wykaz programów monitoringu przypisanych poszczególnym rzeczonym jcwp planowanym do monitorowania w latach 2016-2020

Tabela 3.2.1.4.1. Wykaz wskaźników planowanych do monitorowania w poszczególnych rzecznych jcwp, w latach 2016-2020

Tabela 3.2.1.5.1. Szczegółowy program badań monitoringu wód powierzchniowych w punktach pomiarowo kontrolnych w roku 2016

Tabela 3.2.1.5.2. Szczegółowy program badań monitoringu wód powierzchniowych w punktach pomiarowo kontrolnych w roku 2017

Tabela 3.2.1.5.3. Szczegółowy program badań monitoringu wód powierzchniowych w punktach pomiarowo kontrolnych w roku 2018

Tabela 3.2.1.5.4. Szczegółowy program badań monitoringu wód powierzchniowych w punktach pomiarowo kontrolnych w roku 2019

Tabela 3.2.1.5.5. Szczegółowy program badań monitoringu wód powierzchniowych w punktach pomiarowo kontrolnych w roku 2020

Wstęp

Niniejszy dokument wprowadza zmiany do „Programu Państwowego Monitoringu Środowiska województwa śląskiego na lata 2016-2020” (zatwierdzonego przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska w dniu 30.12.2015 r.) obejmujące monitoring wód powierzchniowych. Podstawą opracowania aneksu były zmiany prawne w zakresie monitoringu wód powierzchniowych, jakie dokonały się w 2016 roku, to jest wydanie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 19 lipca 2016 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych (Dz.U. z dn. 2016 r. poz. 1178, wydane na podstawie art. 155b ustawy Prawo wodne). Rozporządzenie to zmieniło wcześniejsze rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 listopada 2011 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych oraz rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 listopada 2013 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych. Aneks opracowano na podstawie „Wytucznych do planowania monitoringu wód powierzchniowych na potrzeby aneksowania wojewódzkich programów monitoringu środowiska na lata 2016-2020” zatwierdzonych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska w dniu 28.11.2016 r.

1. Zmiany w rozdziale „Podsystem monitoringu jakości wód”

Rozdział dotyczący podsystemu monitoringu jakości wód, punkt 3.2.1. Monitoring wód powierzchniowych – wody śródlądowe zastępuje się w całości:

3.2.1. Monitoring wód powierzchniowych – wody śródlądowe

Obowiązek badania i oceny jakości wód powierzchniowych w ramach PMŚ wynika z art. 155a ust. 2 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r.– Prawo wodne (Dz. U. z 2015 r. poz. 469 z późn. zm.) zwanej dalej ustawą – Prawo wodne, przy czym zgodnie z ust. 3 tego artykułu badania jakości wód powierzchniowych w zakresie elementów fizykochemicznych, chemicznych i biologicznych należą do kompetencji wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska.

Celem wykonywania badań jest dostarczenie wiedzy o stanie wód, koniecznej do podejmowania działań na rzecz poprawy stanu oraz ochrony wód przed zanieczyszczeniem. Działania te powinny zapewnić ochronę przed eutrofizacją spowodowaną wpływem źródeł bytowo-komunalnych i rolniczych oraz ochronę przed zanieczyszczeniami przemysłowymi, w tym zasoleniem i substancjami szczególnie szkodliwymi dla środowiska wodnego. Monitoring oraz działania planowane realizowane są zgodnie z sześcioletnim cyklem gospodarowania wodami, wynikającym z przepisów prawa krajowego, transponujących wymagania dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz. Urz. WE L 327 z 22.12.2000, str. 1-73, Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdział 15, tom 5, str. 275-346) zwanej Ramową Dyrektywą Wodną. W trakcie trwania opisywanego Programu obowiązywał będzie trzeci cykl gospodarowania wodami (2016-2021).

Zakres i sposób badań oraz kryteria oceny stanu wód określają rozporządzenia do ustawy – Prawo wodne:

- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 19 lipca 2016 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 1178);

- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2016 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1187);
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 listopada 2011 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego jednolitych części wód powierzchniowych (Dz. U. z 2011 r. Nr 258, poz. 1549),
- rozporządzenie MŚ z dnia 27 listopada 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia (Dz. U. z 2002 r. Nr 204, poz. 1728).

W oparciu o prace realizowane w ramach wydzielonego zadania przewidywane jest stopniowe wdrażanie dodatkowych wymagań określonych dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/39/UE z dnia 12 sierpnia 2013 r. zmieniającej dyrektywę 2000/60/WE i 2008/105/WE w zakresie substancji priorytetowych w dziedzinie polityki wodnej (Dz. Urz. UE L 226 z 24.08.2013, str.1).

Województwo śląskie zlokalizowane jest w obrębie 3 dorzeczy: Wisły, Odry i Dunaju oraz 7 regionów wodnych.

Organem właściwym w sprawach gospodarowania wodami w regionie wodnym Małej Wisły, Górnej Odry i Czadeczki (dorzecze Dunaju) jest Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej (RZGW) w Gliwicach, w regionie wodnym Górnej Wisły – RZGW Kraków, w regionie wodnym Środkowej Wisły – RZGW Warszawa, w regionie wodnym Środkowej Odry – RZGW Wrocław i w regionie wodnym Warty – RZGW Poznań.

W ramach podsystemu monitoringu jakości wód powierzchniowych - wody śródlądowe, w latach 2016-2020 na terenie województwa śląskiego będą realizowane następujące zadania:

- ✓ badania i ocena stanu rzek, w tym zbiorników zaporowych,
- ✓ obserwacje elementów hydromorfologicznych dla potrzeb oceny stanu ekologicznego wód powierzchniowych,
- ✓ wdrażanie wymagań dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/39/UE z dnia 12 sierpnia 2013 r. zmieniającej dyrektywę 2000/60/WE i 2008/105/WE w zakresie substancji priorytetowych w dziedzinie polityki wodnej.

Wykonane przez WIOŚ oceny stanu wód, przekazywane będą do Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

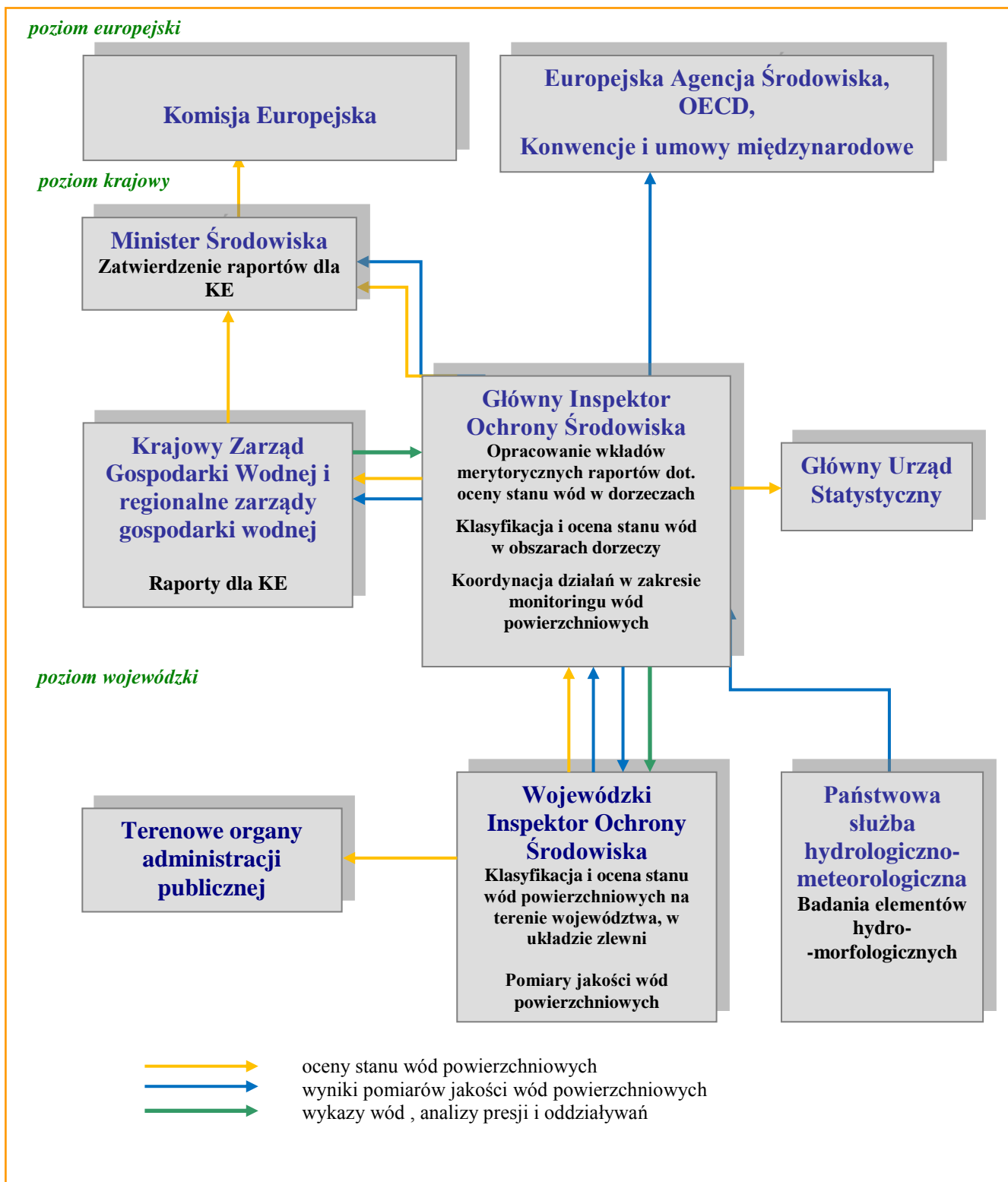
Program monitoringu realizowany będzie w ramach monitoringu diagnostycznego (rzeki, w tym zbiorniki zaporowe oraz jednolite części wód przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia oraz w obszarach ochrony siedlisk i gatunków), operacyjnego (rzeki, w tym zbiorniki zaporowe), badawczego oraz monitoringu obszarów chronionych. Sieć reprezentatywnych punktów pomiarowo-kontrolnych wyznaczonych do realizacji monitoringu diagnostycznego została zaplanowana w sposób umożliwiający ocenę stanu jednolitych części wód z uwzględnieniem ich zróżnicowania pod względem typologii abiotycznej. Monitorowaniem diagnostycznym zostaną objęte także jednolite części wód przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia oraz występujące w obszarach ochrony siedlisk i gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie. Programem monitoringu operacyjnego objęte zostaną jednolite części wód płynących, w tym zbiorniki zaporowe, zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych. Monitoring obszarów chronionych będzie prowadzony w jcwp znajdujących się na obszarach:

- zagrożonych eutrofizacją ze źródeł komunalnych,
- przeznaczonych do wykorzystania rekreacyjnego, w tym kąpieliskowego,

- wykorzystywanych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia,
- położonych na obszarach sieci Natura 2000 i innych obszarach chronionych, których stan jest zależny od jakości wód powierzchniowych.

Podstawą opracowania programu monitoringu jakości wód powierzchniowych były wykazy wód, zaktualizowane charakterystyki jednolitych części wód, a także wykazy, o których mowa w art. 113 ustawy – Prawo wodne, przekazane przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej (KZGW) do Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, z uwzględnieniem danych własnych WIOŚ Katowice o emisjach do wód. W programie uwzględniono wszystkie jcwp rzeczne, których odcinki reprezentatywne do badań znajdują się na terenie województwa śląskiego, wskazane w aktualizacji Programu wodno-środowiskowego kraju do monitoringu operacyjnego.

Decyzja o rozpoczęciu w danej jednolitej części wód monitoringu badawczego celem zebrania dodatkowych informacji o jednolitej części wód (np. określenie wielkości i wpływu przypadkowego zanieczyszczenia), będzie podjęta w trakcie realizacji wojewódzkiego programu monitoringu środowiska. Cel, a także termin i zakres badań realizowanych w ramach takiego dodatkowego monitoringu badawczego będzie opisany w sprawozdaniu z działalności Inspekcji Ochrony Środowiska.

Rys. 3.2.1. Schemat przepływu informacji dotyczących jakości wód powierzchniowych w ramach państwowego monitoringu środowiska (źródło GIOŚ)

Zadanie: Badania i ocena stanu rzek, w tym zbiorników zaporowych

Celem zadania jest dostarczenie informacji o stanie wód rzecznych i zbiorników zaporowych wyznaczonych jako jednolite części wód powierzchniowych (JCWP).

W latach 2016-2020 przeprowadzony zostanie monitoring realizowany w ramach trzeciego cyklu gospodarowania wodami trwającego od 2016 do 2021 roku.

Badaniami objętych będzie 215 jednolitych części wód powierzchniowych. W dorzeczu Wisły badanych będzie 107 jcwp zlokalizowanych w regionie wodnym Małej Wisły, Górnej Wisły i Środkowej Wisły. W dorzeczu Odry badanych będzie także 107 jcwp zlokalizowanych w regionie wodnym Górnej Odry, Środkowej Odry i Warty. W dorzeczu Dunaju badana będzie 1 jcwp w regionie wodnym Czadeczki. Badaniami objęte będą zarówno jcwp naturalne, jak i silnie zmienione, w tym będące zbiornikami zaporowymi oraz sztuczne.

Sieć pomiarowa, ustalona na lata 2016-2020 liczyć będzie ogółem 249 punktów pomiarowo-kontrolnych, zlokalizowanych na rzekach i zbiornikach zaporowych.

Zestawienie liczby jcwp i ppk planowanych do monitorowania w ramach poszczególnych programów monitoringu w latach 2016-2020 oraz listę punktów pomiarowo - kontrolnych zlokalizowanych na rzekach i zbiornikach zaporowych planowanych do monitorowania przedstawiono w tabelach 3.2.1.1., 3.2.1.2.1. i 3.2.1.2.2 dołączonych do programu w wersji elektronicznej.

W okresie objętym niniejszym Programem prowadzone będą badania stanu wód rzek i zbiorników zaporowych wg programu obejmującego monitoring diagnostyczny, operacyjny, badawczy oraz monitoring obszarów chronionych (monitoring diagnostyczny i operacyjny). Częstotliwość i zakresy badań, ustalone na podstawie powołanego na wstępie rozporządzenia MŚ w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych ze zmianami, będą zróżnicowane i zależeć będą od rodzaju punktu oraz celu, dla którego dany punkt pomiarowo-kontrolny został wyznaczony. Stan/potencjał ekologiczny i/lub stan chemiczny jednolitych części wód badany będzie w punktach reprezentatywnych. Monitoring diagnostyczny (badania 1 raz w cyklu wodnym) prowadzony będzie w punktach reprezentatywnych, w latach 2016-2019 Monitoring operacyjny prowadzony będzie w punktach reprezentatywnych dwukrotnie w cyklu wodnym (2016-2021). Badania w zakresie monitoringu operacyjnego obejmować będą co najmniej jeden wybrany element biologiczny, wskaźniki charakteryzujące stan fizyczny, w tym warunki termiczne, wskaźniki charakteryzujące warunki tlenowe i zasolenie, odczyn pH, substancje biogenne oraz substancje szkodliwe dla środowiska wodnego, w szczególności substancje priorytetowe jeśli w badanych jednolitych częściach wód występują obecnie lub występowały w przeszłości źródła uwolnienia tych substancji lub na których w ubiegłych latach stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych norm tych substancji.

W ramach monitoringu badawczego prowadzony będzie monitoring wód granicznych z Republiką Czeską. Zakres i częstotliwość monitoringu wód granicznych ustalana będzie zgodnie z Zasadami Współpracy dotyczącymi ochrony jakości wód wybranych granicznych cieków wodnych, zatwierdzonymi przez Pełnomocników Rządu Rzeczypospolitej Polskiej i Rządu Republiki Czeskiej. Szczególną rolę będzie pełnił punkt pomiarowo-kontrolny Odra w Chałupkach, który zgodnie z rozporządzeniem MŚ w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych został wyznaczony na potrzeby wymiany informacji pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej. W punkcie tym realizowany będzie zakres monitoringu diagnostycznego w punkcie reperowym.

Monitoringiem obszarów chronionych objęte będą jednolite części wód powierzchniowych zlokalizowane na obszarach narażonych na eutrofizację wywołaną

zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych, przeznaczonych do wykorzystania rekreacyjnego, w tym kąpieliskowego, wykorzystywanych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia oraz położonych na obszarach sieci Natura 2000 i innych obszarach chronionych, których stan jest zależny od jakości wód powierzchniowych.

Monitoring substancji szkodliwych dla środowiska wodnego z grupy substancji priorytetowych prowadzony będzie co roku na jednolitych częściach wód posiadających obecnie lub w przeszłości źródła uwolnienia tych substancji, lub na których w ubiegłych latach stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych norm tych substancji. Badania te prowadzone będą w punkcie reprezentatywnym dla jednolitej części wód w ramach monitoringu operacyjnego. Częstotliwość badań będzie mogła zostać zmniejszona, jeżeli wyniki uzyskane w pierwszym pełnym rocznym cyklu monitorowania wykażą, że stężenie tej substancji nie przekracza dopuszczalnych wartości granicznych. Natomiast jeśli wszystkie wyniki uzyskane dla danej jcw p w poprzednim roku wykażą, że dana substancja nie występuje w wodzie lub nie zostały podjęte działania zmierzające do poprawy stanu wód, można będzie odstąpić od prowadzenia monitorowania takiej substancji.

W razie konieczności ustanawiany będzie lokalnie monitoring badawczy. Zakres, częstotliwość badań oraz czas prowadzenia monitoringu badawczego ustalany będzie każdorazowo indywidualnie pod kątem przyczyn jego ustanowienia.

Zmiany programu monitoringu w zakresie monitoringu badawczego nie będą wymagały aneksowania WPMS, zaś informację o tych zmianach oraz wyniki pomiarów WIOŚ będzie przekazywał do Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

Z uwagi na planowane przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska do realizacji w 2018 roku opracowanie mające na celu określenie tła geochemicznego, obszarów emisji i dróg transportu zanieczyszczeń WWA w wodach powierzchniowych, WIOŚ w Katowicach zaplanował do realizacji w ramach monitoringu badawczego WWA badania: benzo(a)pirenu, benzo(b)fluorantenu, benzo(k)fluorantenu, benzo(ghi)perylenu, indeno(1,2,3-cd)pirenu, fluorantenu, antracenu. Monitoring ten zaplanowano na lata 2017 - 2018 w punktach, w których program przewidywał badanie któregośkolwiek związku z grupy WWA, uzupełniając badania do uzyskania wyników dla wszystkich siedmiu związków z grupy. Dodatkowo zaplanowano badanie całej grupy WWA w 2 punktach zlokalizowanych na Kłodnicy.

Szczegółowe zestawienia liczby badanych jednolitych części wód powierzchniowych i punktów pomiarowo – kontrolnych oraz przypisanym im programom zawierają niżej wymienione tabele dołączone do Programu w wersji elektronicznej:

Tabela 3.2.1.1. Zestawienie liczby jcw p i ppk planowanych do monitorowania w ramach poszczególnych programów monitoringu w latach 2016-2020

Tabela 3.2.1.2.1. Lista ppk zlokalizowanych na ciekach planowanych do monitorowania w latach 2016-2020

Tabela 3.2.1.2.2. Lista ppk zlokalizowanych na zbiornikach zaporowych planowanych do monitorowania w latach 2016-2020

Tabela 3.2.1.3.1. Wykaz programów monitoringu przypisanych poszczególnym rzeczonym jcw p planowanym do monitorowania w latach 2016-2020

Tabela 3.2.1.4.1. Wykaz wskaźników planowanych do monitorowania w poszczególnych rzeczonych jcw p, w latach 2016-2020

Tabela 3.2.1.5.1. Szczegółowy program badań monitoringu wód powierzchniowych w punktach pomiarowo kontrolnych w roku 2016

Tabela 3.2.1.5.2. Szczegółowy program badań monitoringu wód powierzchniowych w punktach pomiarowo kontrolnych w roku 2017

Tabela 3.2.1.5.3. Szczegółowy program badań monitoringu wód powierzchniowych w punktach pomiarowo kontrolnych w roku 2018

Tabela 3.2.1.5.4. Szczegółowy program badań monitoringu wód powierzchniowych w punktach pomiarowo kontrolnych w roku 2019

Tabela 3.2.1.5.5. Szczegółowy program badań monitoringu wód powierzchniowych w punktach pomiarowo kontrolnych w roku 2020

Na potrzeby prowadzenia statystyki publicznej w tabeli 3.2.1.1. wyodrębniono dodatkowo kategorię zbiorniki zaporowe (przypisane do kategorii rzeki). Wpisano tam liczbę wszystkich zlokalizowanych na zbiornikach punktów pomiarowo-kontrolnych, w których wykonywane będą określone programy monitoringu. W celu zaprezentowania liczby jcwp rzecznych będących zbiornikami zaporowymi, uwzględniono tylko te jcwp, dla których ocena zbiornika zaporowego jest reprezentatywna dla oceny całej jcwp rzecznej. Pozostałe jcwp rzeczne, w których znajdują się nie reprezentatywne dla oceny całej jcwp zbiorniki zaporowe, wykazano w kategorii rzeki.

Co roku wykonywana będzie ocena stanu jednolitych części wód rzecznych objętych monitoringiem w roku poprzednim, której weryfikacji dokona Główny Inspektor Ochrony Środowiska. Ocena stanu jednolitych części wód wykonywana będzie w zakresie wynikającym ze zrealizowanego w danym roku programu badawczego (ocena stanu ekologicznego, względnie, w przypadku sztucznych i silnie zmienionych jednolitych części wód, potencjału ekologicznego i/lub ocena stanu chemicznego), z uwzględnieniem zasady dziedziczenia klasyfikacji wskaźników, umożliwiając wykonanie oceny w oparciu o najnowsze dostępne wyniki badań. Wyniki klasyfikacji elementów biologicznych podlegają dziedziczeniu przez sześć lat, z wyjątkiem wskaźników wykorzystywanych w ramach monitoringu operacyjnego do oceny stopnia oddziaływania presji, których wyniki klasyfikacji można dziedziczyć jedynie przez okres trzech lat.

W roku 2016 sporządzone zostaną oceny stanu ekologicznego (lub potencjału ekologicznego) oraz stanu chemicznego jednolitych części wód rzecznych objętych monitoringiem w latach 2010 – 2015. Oceny te będą opracowane w oparciu o analizę wyników pomiarów przeprowadzonych w latach 2010 – 2015 i posłużą określeniu stopnia spełnienia celów środowiskowych do końca roku 2015 przez jednolite części wód.

W roku 2019 zostaną sporządzone oceny stanu ekologicznego (lub potencjału ekologicznego) oraz stanu chemicznego jednolitych części wód rzecznych objętych monitoringiem w latach 2013-2018. Dane z monitoringu w latach 2019-2020 posłużą do planowanej na rok 2022 aktualizacji zestawienia zbiorczego.

Ww. oceny wykonywane będą w układzie zlewniowym, w oparciu o standardy zapisane w rozporządzeniach Ministra Środowiska do ustawy Prawo wodne, w szczególności w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2016 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1187) i opracowane przez GIOŚ metodyki i wytyczne. Weryfikacji i scalenia wyników oceny dla obszarów dorzeczy dokonywał będzie Główny Inspektor Ochrony Środowiska.

Dodatkowo, zgodnie z kalendarzem wynikającym z odpowiednich przepisów i dyrektyw, wykonywane będą oceny jednolitych części wód, w których zlokalizowane zostały punkty pomiarowo-kontrolne monitoringu obszarów chronionych.

Na potrzeby odbiorców wojewódzkich prezentowane będą wyniki ww. ocen zestawione w układzie granic administracyjnych województwa śląskiego.

Dane z monitoringu rzek i zbiorników zaporowych będą wprowadzone i przechowywane w opracowanej w ramach SI EKOIFONET bazie JWODA po wdrożeniu jej wersji operacyjnej (lub w arkuszach .xls). System będzie przechowywał zarówno wyniki wykonanych pomiarów, informacje o warunkach występujących podczas pobierania próbek, warunkach utrwalania próbek, zastosowanych technik i metod badawczych, a także wyniki klasyfikacji i oceny jednolitych części wód rzecznych (w tym zbiorników zaporowych). Podstawowym założeniem opisywanego systemu będzie zapewnienie wielopoziomowej kontroli danych, realizowanej zarówno na poziomie laboratoriów WIOŚ, wydziałów monitoringu środowiska WIOŚ, GIOŚ oraz ekspertów zewnętrznych. W kolejnych latach, po

zweryfikowaniu poprawności wdrożonej wersji operacyjnej, przewiduje się dalsze rozwijanie bazy JWODA, w szczególności opracowanie modułów do rejestrowania badań elementów biologicznych w jednolitych częściach wód rzecznych i obliczania dla nich indeksów.

Zadanie: Badania i ocena stanu elementów hydromorfologicznych wszystkich rodzajów wód powierzchniowych

Monitoring elementów hydrologicznych i morfologicznych jest jednym z elementów oceny stanu ekologicznego i potencjału ekologicznego wód powierzchniowych. W celu zdobycia informacji dot. warunków hydrologicznych i morfologicznych wspierających ocenę stanu ekologicznego lub potencjału ekologicznego jednolitych części wód, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach będzie prowadził obserwacje elementów hydrologicznych i morfologicznych. Wyniki tych obserwacji będą zapisywane w protokołach terenowych.”

Zadanie: Badania i ocena jakości osadów dennych w rzekach i jeziorach

Podmiotem odpowiedzialnym za zlecenie badań i ocen jakości osadów dennych jest Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach nie prowadzi badań związanych z realizacją tego zadania, będzie jednakże wykorzystywał wyniki tych prac.

Zadanie: Wdrażanie wymagań dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/39/UE z dnia 12 sierpnia 2013 r. zmieniającej dyrektywy 2000/60/WE i 2008/105/WE w zakresie substancji priorytetowych w dziedzinie polityki wodnej

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/39/UE z dnia 12 sierpnia 2013 r. już w swojej preambule wskazuje, iż „zanieczyszczenie chemiczne wód powierzchniowych stanowi zagrożenie dla środowiska wodnego, które może spowodować ostrą i chroniczną toksyczność dla organizmów wodnych, akumulację substancji zanieczyszczających w ekosystemie oraz utratę siedlisk i różnorodności biologicznej, jak również zagrożenie dla zdrowia ludzkiego.”

Celem zadania jest więc dostarczenie wiedzy o substancjach priorytetowych w wodach powierzchniowych, niezbędnej do właściwego gospodarowania wodami, w tym podjęcia stosownych działań naprawczych tam, gdzie diagnoza stanu zanieczyszczenia wód tymi substancjami wskazuje zagrożenie dla zdrowia ludzi i ekosystemów wodnych.

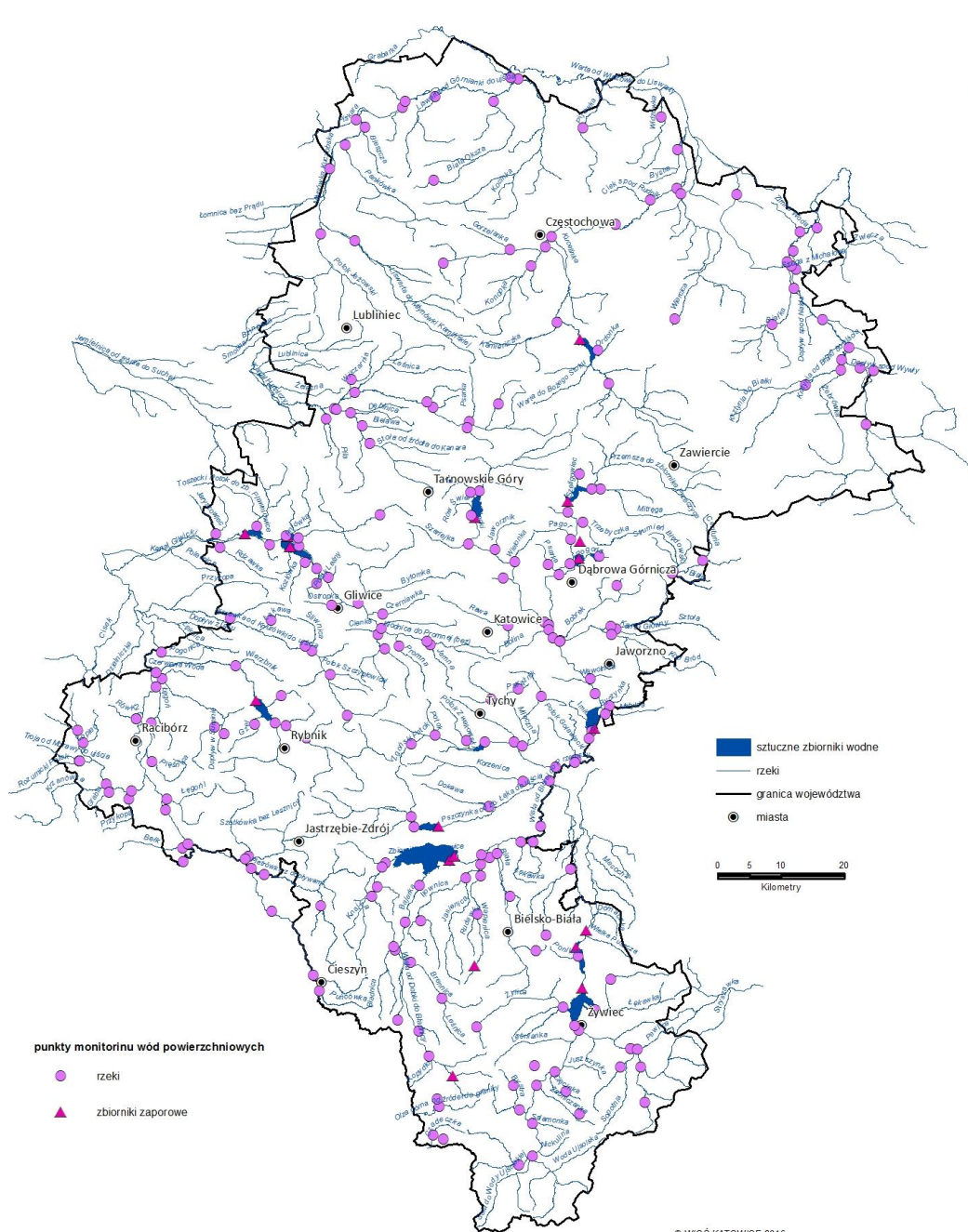
Zadanie obejmuje: wykonanie badań nowych substancji priorytetowych, wykonanie badań 7 substancji priorytetowych (antracen, difenylotery bromowane, fluoranten, ołów i jego związki, naftalen, nikiel i jego związki, wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne – WWA), dla których zaostżono (lub zmieniono) dotychczasowe środowiskowe normy jakości (EQS) oraz wdrażanie nowych wymagań monitoringowych zawartych w dyrektywie 2013/39/UE. Badania będą realizowane w dwóch matrycach: woda i biota (GIOŚ).

WIOŚ w Katowicach będzie realizował badania w matrycy wodnej. W latach 2016-2020 kontynuowany będzie pobór i oznaczanie 27 substancji priorytetowych o numerach w przedziale od 1 do 33 (z załącznika I dyrektywy 2013/39/UE), których nie przewiduje program analityczny badania substancji priorytetowych w biocie, jednocześnie poprawiając kompletność dotychczasowych badań.

WIOŚ w Katowicach będzie kontynuował oznaczenia substancji priorytetowych, dla których nie zostały zmienione środowiskowe normy jakości i które nie są przeznaczone do

badania w matrycy biologicznej wg Załącznika I Dyrektywy 2013/39/UE (23 substancje). WIOŚ będzie również prowadził, od roku 2016, oznaczenia substancji priorytetowych, dla których zostały zmienione środowiskowe normy jakości i które nie są przeznaczone do badania w matrycy biologicznej wg ww. załącznika dyrektywy (cztery substancje).

WIOŚ w Katowicach będzie także kontynuował prowadzenie oznaczeń w matrycy wodnej substancji priorytetowych, zgodnie z Dyrektywą 2013/39/UE przeznaczonych do badania w matrycy biologicznej, które wykazywały w poprzednim cyklu wodnym (lata 2010 – 2015) przekroczenia wartości środowiskowych norm jakości (EQS) w matrycy wodnej. Kontynuowane będą również badania substancji priorytetowych, dla których odnotowywano istotne wystąpienia (stężenie powyżej granicy oznaczalności).

Mapa. 2. Lokalizacja punktów pomiarowo – kontrolnych monitoringu wód powierzchniowych w latach 2016-2020 badanych przez WIOŚ w Katowicach

2. Zmiany w pozostałych rozdziałach WPMŚ

2.1. Zmiany w rozdziale „3.1. Podsystem monitoringu jakości powietrza”

Zadanie: Badanie i ocena jakości powietrza w strefach

W związku z przeniesieniem stacji pomiarowej jakości powietrza w Żorach, o której mowa w aneksie nr 1 do PPMŚ województwa śląskiego na lata 2016-2020, z **dniem 01.01.2017 roku** zmianie ulega kod krajowy stacji **dla pozycji 204-207**, w tabeli nr 3.1.1.. Nowy kod stacji jest następujący: **SIZorySikor2**.

2.2. Zmiany w rozdziale „5. System jakości w PMŚ; laboratoria i sieci pomiarowe”

W rozdziale **5. System jakości w PMŚ; laboratoria i sieci pomiarowe**, punkt **5.2. System jakości w monitoringu wód** wprowadza się zmiany:

- rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych (Dz. U. z 2011 r., Nr 258, poz.1550, z późn. zm.), zwane monitoringowym zastępuje się rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 19 lipca 2016 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 1178), zwanym monitoringowym;
- rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1482), zwane klasyfikacyjnym zastępuje się rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2016 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1187) zwane klasyfikacyjnym.

2.3. Zmiany w rozdziale „Uwarunkowania finansowe realizacji programu PMŚ”

Do rozdziału **„7. Uwarunkowania finansowe realizacji programu PMŚ”** dodaje się tekst:

W związku z wejściem w życie rozporządzenia z dnia 19 lipca 2016 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych (Dz. U. z 2016, poz. 1178) zakres zadań WIOŚ został zwiększony o realizację nowych zadań związanych z:

- zaostrzeniem środowiskowych norm jakości dla 7 substancji priorytetowych, a w konsekwencji konieczność zapewnienia niższego progu oznaczalności,
- poszerzeniem zakresu badań monitoringu diagnostycznego od 2019 roku o 7 nowych substancji priorytetowych,
- prowadzeniem obserwacji hydromorfologicznych elementów oceny jakości wód zgodnie z nową metodyką na podstawie normy EN 14614:2004 wprowadzonej dyrektywą 2014/101/UE
- zwiększenie liczby punktów z programem monitoringu diagnostycznego.

Środki na realizację ww. zadań, w zakresie wzrostu zatrudnienia (3 etaty) w kwocie 180 tys. zł rocznie, będą pokryte po uruchomieniu rezerwy celowej z budżetu państwa. Bieżące koszty WIOŚ wynikające z wejścia w życie ww. rozporządzenia, będą zwiększone o następujące

kwoty: 90214,55 zł w 2017 roku, 397971,18 zł w 2018 roku, 207309,80 zł w 2019 roku, 0,00 zł w 2020 roku i pokryte w około 50% ze środków wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej i w około 50% ze środków budżetu państwa.

Podział procentowy środków na bieżące koszty wynika ze sposobu dofinansowania WPPMŚ przez WFOŚiGW w Katowicach i jest ustalany na każdy rok kalendarzowy osobno, poprzez zawarcie odpowiedniej umowy.